

نقش دعا در بهبودی جسمی

«خدای عشق و محبت، زندگی مرا سرشار از قدرت درمانگر خود کن و به من قدرتی ببخش که فقط تو می‌توانی عطا کنی و مرا با دستان معجزه‌گر خود به سوی سلامت پیش بران.»

«خدای عشق و محبت، زندگی مرا سرشار از قدرت درمانگر خود کن و به من قدرتی ببخش که فقط تو می‌توانی عطا کنی و مرا با دستان معجزه‌گر خود به سوی سلامت پیش بران.»

این عبارات روی یکی از دیوارهای بیمارستان لنگدیل در ایالت ویسکانسین آمریکا به چشم می‌خورد. در واقع بیمارستان هایی چون هارتفورد، فلوریدا، سنت وین سنت و جان هاپکینز که روز به روز به تعداد آنها افزوده می‌شود، برای شفای بیماران شان در کنار مجهزترین ابزارهای پزشکی از دعای دیگران نیز استفاده می‌کنند. حتی برخی از آنها با استفاده از وبسایت خود از مردم می‌خواهند که برای بیماران دعا کرده و به صورت مکتوب از طریق سایت پراشان ارسال کنند.

مذهب و درمان بیماری

از دیرباز مذاهب مختلف سراسر دنیا به درمان از راه دعا و عبادت اعتقادی راسخ داشته و مدعی بودند که دعا روی جسم و روح بشر تاثیر بسزایی دارد. از سوی دیگر پزشکان هنگام درمان بیماران شان بارها شاهد معجزه های پزشکی بودند و حتی گاهی اوقات نمی توانستند برای بهبود ناگهانی بیمارشان توضیح قانع کننده ای ارائه دهند. این مسائل دست به دست هم داد تا محققان درباره اثر دعا روی شفای بیماران به تحقیق و مطالعه بپردازند.

در واقع می توان گفت در سراسر دنیا تاکنون چیزی بیش از پنج میلیون دلار برای این تحقیقات هزینه شده است. اولین آزمایش ها به سال 1872 به تحقیقات فرانسیس گالتون برمی گردد. او از آزمایش هایش نتیجه ای نگرفت و سپس – البته با لحنی طنزآلود – گفت: اگر دعا اثربخش بود، پس عمر خانواده سلطنتی بریتانیا باید بسیار طولانی می شد، زیرا هر یکشنبه هزاران نفر از مردم برای طول عمرشان دعا می کنند!

سال ها بعد وقتی دانشمندان به مطالعه ارتباط بین بدن و ذهن پرداختند، متوجه شدند که عمر افراد با ایمان، طولانی تر از دیگران است و درواقع جسمی سالم تر دارند و داشتن ضربان قلب منظم، فشار خون پایین و در نتیجه سیستم ایمنی قوی از نشانه های سلامتشان بود. بعدها محققان به این نتیجه رسیدند که افراد مذهبی نسبت به دیگران زندگی پاک تری دارند. آنها به سوی الکل، مواد مخدر و رفتارهای پرخطر جنسی نمی روند.

دعای شفابخش

مدتی بعد محققان مقوله اثر مذهب روی بهداشت و سلامت فرد را با موضوع دعای شفابخش جدا کردند. آنها گفتند که این دو مبحث کاملا متفاوت از یکدیگر است، زیرا هنگام دعا، فرد از قدرتی بالاتر برای بهبود فردی دیگر کمک می گیرد و بیشتر در مواقع بحرانی به این روش دعا کردن توجه می شود.

سودمندی این نوع دعا روی سلامت و شفای بیماران گاه چنان مشهود بوده است که توجه جامعه علمی را بشدت به خود جلب کرده است و محققان را به بررسی این نظریه که انسان می تواند با کمک ذهن خود، نیرویی برتر را فراخوانده و به درمان فردی بیمار بپردازد واداشت.

بیش از صدسال پس از گالتون، سال 1983، پزشکی به نام راندولف بایدر در بیمارستان سانفرانسیسکو روی 393 بیمار مبتلا به مشکلات قلبی تحقیق کرد. تحقیق او پنج سال طول کشید و به نتایج بسیار جالبی دست یافت. او بیماران را به طور تصادفی در دو گروه قرار داد. یک گروه فقط از درمان های پزشکی برخوردار شدند و گروه دیگر علاوه بر معالجات پزشکی مشمول دعا نیز شدند. هیچ یک از گروه بیماران و حتی پزشکان معالجشان از این تحقیق خبر نداشتند. مشکلات قلبی این بیماران شبیه به یکدیگر بود. بایدر نام هر بیماری را که قرار بود برایش دعا شود به چند گروه متفاوت از نیایش کنندگان داد و از آنها خواست برای درمان بیمارشان دعا کنند. آنها برای بیماران تا زمانی که در بیمارستان بودند دعا کردند، بدون این که آنها را از نزدیک ببینند. این بیماران بسرعت فرآیند بهبودی را طی کردند و حتی یکی از آنها کاملا خوب شد. در پایان تحقیق بایدر تفاوتی بسیار مهم در کیفیت میزان بهبودی بیمارانی که برایشان دعا شده بود، دید. درواقع آنها خیلی سریع تر از بیماران قلبی دیگر معالجه شدند. تقریبا 85 درصد این بیماران به درمان بیمارستان واکنش مثبت و سریع نشان دادند. در ضمن کمتر دچار حمله قلبی شدند، چندان به آنتی بیوتیک یا تنفس مصنوعی هم نیاز پیدا نکردند و کمتر دچار مشکلات جدی مانند ادم ریه (که اغلب به نارسایی قلبی منجر می شود) شده و در نتیجه مرگ کمتری شاهد بودند و در مقابل فقط 1 / 73 درصد بیمارانی که برایشان دعا نشده بود در شرایط خوب قرار داشتند. تحقیق بایدر مشوق یک سری تحقیق های مشابه شد و او گرچه با انتقادهای فراوانی مواجه شده بود، یک مدل تحقیقاتی دیگر درباره دعای شفابخش تهیه کرد و این مدل به وسیله تیم تحقیقاتی دیگری با سرپرستی ویلیام هریس در ایالت کانزاس انجام شد و به نتایج نسبتا مشابهی رسید.

حدود 14 سال بعد یعنی سال 1997 محققى به نام اولایر اثرات دعای روزانه دعاکننده ها را ارزیابی کرد و متوجه شد نه تنها وضع عمومی فرد دعا شونده رو به بهبود رفت، بلکه روحیه دعاکننده نیز بهتر از سابق شد. درواقع اولایر اثر دعا را روی اضطراب و

افسردگی بیماران بررسی کرد.

اما بزرگ ترین و علمی ترین تحقیق درباره اثر دعا طرح STEP بود که سال 2006 در شش مرکز پزشکی ایالات متحده انجام شد. در این تحقیق تمام بیماران قلبی به سه گروه تقسیم شدند؛
- افرادی که دعای دیگران را به همراه داشتند، اما از آن خبر نداشتند.
- کسانی که اصلاً برایشان دعا نشد.
- افرادی که می دانستند برایشان دعا می کنند.

این مطالعه نه تنها نتایجی مشابه بایرد و هریس نداشت، بلکه نتیجه ای عکس داد، یعنی افرادی که شامل دعا بودند بیش از کسانی که برایشان دعا نشده بود، دچار مشکلات قلبی بعد از جراحی شدند (52 به 51 درصد) و عجیب تر این که افرادی که می دانستند برایشان دعا می خوانند بدتر از بقیه بودند (59 درصد).

این محققان فرضیه شفابخشی دعا را به کلی رد کردند و معتقد بودند که دعا نمی تواند نقشی در بهبود بیماری داشته باشد. گروه تحقیقاتی دانشگاه ایالتی وین میشیگان آمریکا بتازگی بررسی هایی انجام دادند که نتایج جالبی به دست داد. این گروه تحقیقاتی دریافت از میان افرادی که دچار صدمات مغزی شده بودند، آن دسته که به خدا احساس نزدیکی بیشتری داشتند، سریع تر از بقیه درمان شدند.

بنا به گفته مدیر بخش تحقیقاتی، فکر اتصال به نیرویی برتر نه تنها روی احساسات، بلکه روی عملکرد بدن فرد اثری بسیار مثبت دارد.

دعا و سلامت بادوام

بنا به اعتقاد محققان موافق، دعا نه تنها می تواند در زمان های بحرانی به عنوان ابزاری شفابخش اثرات مثبتی داشته باشد، بلکه قادر است سلامت عمومی فرد را حفظ کند.

در تحقیقی که محققان دانشگاه ویرجینیا در ریچموند روی 1092 گروه از دوقلوها انجام دادند، مشخص شد دوقلوهایی که زندگی معنوی قوی تری دارند نسبت به بقیه کمتر دچار افسردگی و بیماری های مربوط به آن می شوند. هرچه کیفیت این دعاها بالاتر و خالصانه تر باشد فواید بیشتری نصیب فرد می شود.

نکته

محققانی که به دعای شفابخش معتقدند: می گویند اثبات قدرت درمان نیروی برتر و خدا در شفابخشی، مقوله ای نیست که بتوان با کمک تحقیقات علمی به آن دست یافت.

ریموند محقق از مرکز پزشکی دانشگاه کلمبیا می گوید: احمقانه است که فکر کنید، می توانید با تحقیقات علمی پی به قدرت دعا در شفابخشی انسان ببرید.

یکی دیگر از متخصصانی که به اثربخشی دعا معتقد است: آلن همیلتون، جراح مغز و فارغ التحصیل هاروارد است که بیش از 30 سال طبابت می کند.

او معتقد است: نیروهای ماورا الطبیعه در درمان برخی بیماران بسیار موثر بوده است و حتی می توان دست قدرتمند خدا را در اتاق عمل مشاهده کرد. او می گوید که متخصصان بیشماری را دیده است که تجربه های اینچنینی داشته اند، اما هرگز جرات واضح صحبت کردن در این باره را نمی یابند؛ زیرا هنگام تربیت پزشکان هرگز واحدی درسی با نام معجزه های پزشکی تدریس نمی شود. در مدرسه پزشکی هرگز از تاثیر نیروهای مذهبی روی شفای بیماران سخنی ارائه نمی شود و آنها نمی گویند شما زمانی چیزهایی خواهید دید که هیچ توضیحی برایشان ندارید.

میترا بهاری / جام جم